

۸۲۶۷۰	میلیارد ریال	۱- درآمدهای عمومی
"	۱۰۲۵۵۸	۲- فروش دارایی سرمایه‌ای و ثروت
"	۵۵۰۱۲	۳- وام‌گیری و فروش سهام و استاد بدهی
"	۲۴۰۲۴۰	منابع عمومی دولت (۳+۲+۱)
"	۳۲۹۸۸	۴- درآمدهای اختصاصی
"	۲۷۳۲۲۸	منابع بودجه عمومی دولت (۴+۳+۲+۱)
"	۴۳۵۹۱۵	۵- بودجه شرکتها، بانکها و مؤسسات
"	۷۰۹۱۴۳	جمع کل (۵+۴+۳+۲+۱)
"	۱۵۸۴۱	کسر می‌شود ارقام دو بار منظور شده
"	۶۹۳۳۰۲	منابع بودجه کل کشور

خلاصه منابع بودجه کل کشور، ۱۳۸۱

سوال؟

مزیت طبقه بندی جدید بودجه بر اساس روش بین المللی نسبت به سالهای قبل از ۱۳۸۱ چیست؟

این روش به شکلی تنظیم شده است که :

اولاً: بین درآمدهای مالیاتی، انحصارات دولت، فروش ثروت و سرمایه و استقراض تفاوت دارد.

ثانیاً: عملیات مالی دولت را شفاف نموده بطوریکه مشخص می نماید که اقتصاد دولت چه مقدار متکی بر فعالیت های خود دولت است چه میزان از طریق ثروت و منابع ملی مثلاً مانند نفت و گاز تامین می گردد.

ثالثاً: آشکار می گردد نسل امروز به منظور تامین و افزایش رفاه و آسایش خویش چه میزان از رفاه نسل آینده را کم نموده یا بلعکس.

۱- درآمدها:

× دولت به منظور چرخش اقتصاد و ارائه کالاها و خدمات (عمومی) و کمک به تولیدکنندگان و مصرف کنندگان (یارانه) و برای رسیدن به بسیاری از اهداف دیگر در اقتصاد کلان نیاز به درآمد دارد.

× این درآمد دولت از منابع مختلفی حاصل می‌گردد، از جمله این درآمدها، درآمدهای ناشی از مالیات می‌باشد که از مهمترین درآمد عمومی دولت بحساب می‌آید. (که حدود ۷۵٪ آنرا تشکیل می‌دهد).

× مالیات امروزه در دنیا بعنوان اولین و مهمترین منبع درآمدی هر کشوری بشمار می‌رود.

× درآمدهای غیرمالیاتی دولت نیز از جمله درآمدهای عمومی محسوب شده

و شامل: کمکهای بلاعوض اعم از داخلی و خارجی، سهم بیمه کارمندان (تأمین اجتماعی)، درآمد مالکیت دولت، فروش کالا، جرایم و متفرقه می‌باشد.

برای نمونه می توان اجزای درآمد عمومی دولت در سال ۱۳۸۱ را مشاهده نمود.

درصد از کل	میلیارد ریال	شرح
۷۵/۵	۶۲۴۱۵/۵	مالیات
+	+	دریافت برای تأمین اجتماعی
+	+	کمکهای بلاعوض
۵/۵	۴۵۶۲	درآمد حاصل از مالکیت
۵/۷	۴۷۳۷/۶	فروش کالا و خدمات
۲	۱۶۷۰/۷	جرایم و خسارات
۱۱/۲	۹۲۸۴	متفرقه
۱۰۰	۸۲۶۶۹/۸	جمع

- در طبقه بندی جدید درآمدها و هزینه های دولت تقریباً دارای ساختار مشابه هستند و براحتمی می توان دریافتی (درآمدها) را با پرداختی های دولت (هزینه) براساس تراز عملیاتی مقایسه نمود. آنگاه کاملاً مشخص می گردد که دولت چه مقدار به اقتصاد ملی متکی بوده و چه مقدار به منابع دیگر.

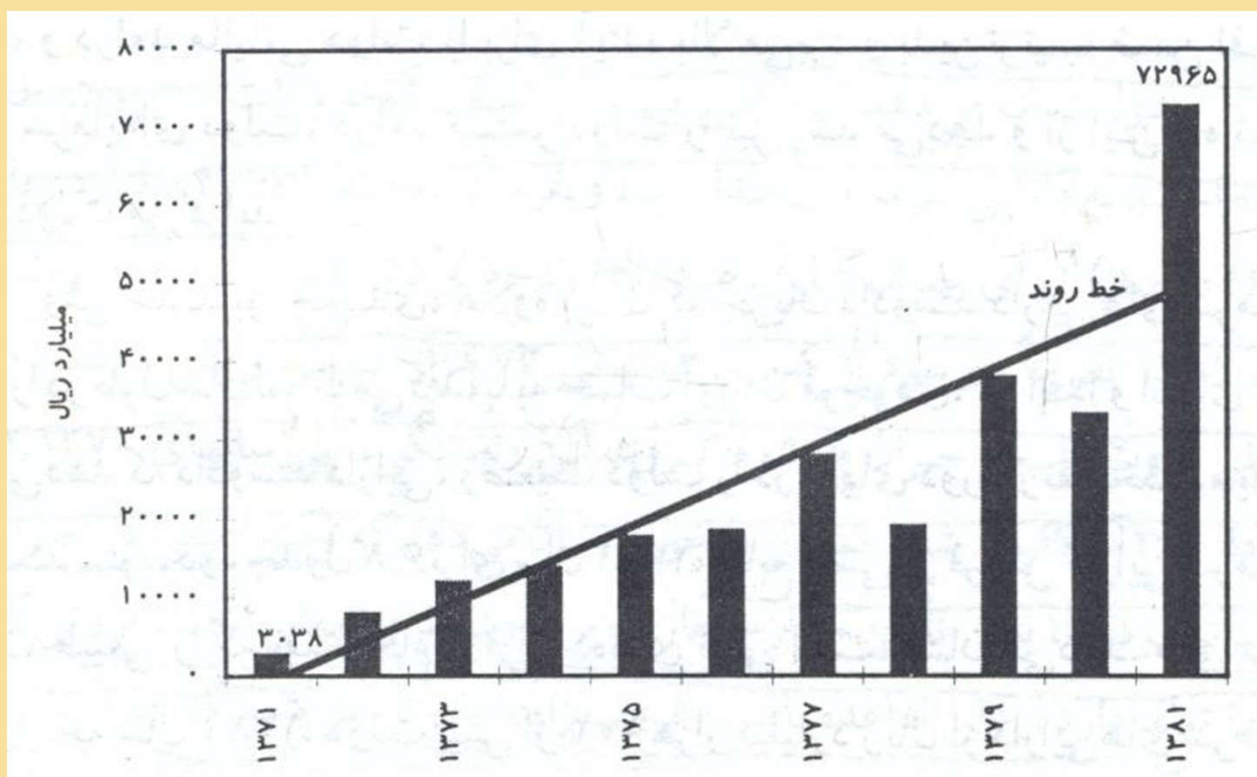
بعنوان مثال با توجه ص ۱۷۲ تحت عنوان تراز عملیاتی دولت، مشاهده می‌شود که دولت دارای کسری بودجه یا تراز عملیاتی منفی است؛ در این جدول دولت حدود ۴۷٪ از نیازهای خود را از منابع دیگر تأمین می‌کند.

تراز عملیاتی دولت (خلاصه درآمدها و هزینه‌ها) در سال ۱۳۸۱

هزینه‌ها		درآمدها	
میلیارد ریال	شرح	میلیارد ریال	شرح
۵۷۱۳۲	مزد و حقوق (جبران خدمات کارکنان)	۶۲۴۱۵/۵	مالیات
۲۱۹۴۱/۲	کمک به تأمین اجتماعی کارکنان (کمک‌های اجتماعی)	۰	دریافت برای تأمین اجتماعی (کمک‌های اجتماعی)
۶۹۶۴/۷	پرداخت کمک‌های بلاعوض	۴۵۶۲	دریافت کمک‌های بلاعوض
۲۶۱۶/۲	خرید اموال و دارایی		درآمد حاصل از مالکیت (اموال و دارایی)
۲۲۴۹۲/۲	خرید یا استفاده از کالا و خدمات	۴۷۳۷/۶	فروش کالا و خدمات
۳۸۶۹۱/۹	پرداخت یارانه	۱۶۷۰/۷	جرایم و خسارات
۵۷۹۶/۶	متفرقه	۹۲۸۴	متفرقه
۱۵۵۶۳۵	جمع هزینه‌ها	۸۲۶۶۹/۸	جمع درآمد
	تراز عملیاتی (درآمد منهای هزینه)		
	-۷۲۹۶۵/۲		

همینطور کسری بودجه دولت کاملاً مشهود بوده و جدول و نمودار ص ۱۷۳ سیر کسری بودجه دولت را طی دهه گذشته نشان می‌دهد.

سال	۱۳۷۱	۱۳۷۲	۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱
کسری عملیاتی بودجه	۳۳۸	۸۲۱۳	۱۲۲۹۷	۱۴۱۵۵	۱۸۲۱	۱۸۷۷۳	۲۸۲۸۶	۱۹۲۷۷	۳۸۱۴	۳۳۴۲۶	۷۲۹۶۵

سیر کسری عملیاتی بودجه